

Nr	Myndighet	Utlåtande (sammandrag)	Bemötande
U 1	Caruna Oy 9.8.2018	<p>U 1.1. I och med planändringen ökar elförbrukningen i området och detta kräver dragning av lågspänningskablar. Eventuella ledningsförflyttningar görs av Caruna Oy och beställaren av förflyttningen svarar för dess kostnader. En förflyttning av ledningar förutsätter att de kan anvisas en ny permanent plats.</p> <p>U 1.2. I planen bör reserveras behövliga markområden för de befintliga parktransformatorerna.</p> <p>U 1.3. Utlåtandegivaren önskar få möjlighet att komma med ett utlåtande ännu i förslagsskedet.</p>	<p>1.1. Antecknas för kännedom.</p> <p>1.2. I planen har ett kvartersområde för parktransformator märkts ut vid Åkerraden.</p> <p>1.3. Antecknas för kännedom.</p>
U 2	Museiverket 22.8.2018	U 2.1. På planändringsområdet bör en arkeologisk inventering göras. Först efter detta kan Museiverket ta ställning till planens konsekvenser.	2.1. Museiverkets arkeologiska fälttjänster har utarbetat en industriarkeologisk inventering för området daterad 4–5.4.2019.
U 3	Raseborgs vatten 4.9.2018 § 43	U 3.1. Befintlig vattenförsörjning på det aktuella området kompletteras då behov föreligger.	3.1. Antecknas för kännedom.
U 4	Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys 8.9.2018	<p>U 4.1. Inom planeringsområdet eller vid dess rand finns vattenområden som tack vare strömning är isfria vintertid och som är viktiga övervintringsområden för strömstare och kungsfiskare. Planlösningen verkar inte hota möjligheterna till övervintring och häckning för dessa två arter. Då planlösningen eventuellt ännu ändras ska man även i fortsättningen säkerställa att det inte görs sådana ändringar i vattenområdena eller deras randområden som minskar områdets värde som övervintringsområde för strömstare och kungsfiskare.</p> <p>U 4.2. Områdets övriga värden i fråga om fågelbeståndet består av arter som utnyttjar gamla lövträd (bl.a. kattuggla, nötväcka, stenkäck, gråspett och några observationer av vitryggig hackspett), så vid utvecklandet av området lönar det sig att spara de gamla lövträden i så stor utsträckning som möjligt.</p>	<p>4.1. I vattenområdenas randområden görs inga ändringar annanstans än framför Knivfabriken, där små fyllningar tillåts för att museijärnvägen ska kunna gå genom området.</p> <p>4.2. Planen innehåller både områdesvisa och allmänna bestämmelser om bevarande av trädbeståndet och miljön. Byggandet av Malcolms väg kommer att leda till att enskilda gamla träd avlägsnas.</p>
U 5	Västra Nylands museum 10.9.2018	U 5.1. Man bör överväga om det nya bostadsbyggandet (AL-områdena) vid den södra delen av Malcolms väg lämpar sig i den omfattning som anges i planen för ett område som tidigare huvudsakligen använts för jordbruk och industri. Kompletterande byggande lämpar sig som fortsättning på de nuvarande bostadsbyggnaderna längs Isidorsvägen, men området kring korsningen mellan Isidorsvägen och Malcolms väg samt slutningen öster om Malcolms väg borde av landskapsmässiga skäl byggas glesare och	<p>5.1. I planförslaget har det för den södra ändan av Malcolms väg samt för Isidorsvägen föreslagits kompletterande byggande som till sin omfattning motsvarar den nuvarande detaljplanen. Ett viktigt mål med planen är att möjliggöra byggande av nya bostäder i området och därför har det också ansetts nödvändigt att i planen bevara det kompletterande byggandet öster om Malcolms väg.</p> <p>5.2. Höjden för nybyggena har angetts med våningstal. På Knivfabrikens område har höjden begränsats genom att man har fastställt</p>

Nr	Myndighet	Utlåtande (sammandrag)	Bemötande
		<p>för slutningens del kanske lämnas helt obebyggd.</p> <p>U 5.2. Höjden på de byggnader som lämpar sig för området bör noggrant övervägas.</p> <p>U 5.3. Med tanke på landskaps- och byabilden är det möjligt att på det K-område som anvisats söder om Åkerraden placera en mindre byggnad som är noggrant anpassad till omgivningen, t.ex. för ett café eller någon annan motsvarande verksamhet. Det är motiverat att åtminstone delvis bevara och vidareutveckla äppelodlingen som finns på platsen. För bastutjänsterna kunde en större plats som lämpar sig bättre för verksamheten finnas någon annanstans.</p> <p>U 5.4. När det gäller funktionerna i södra ändan av och området söder om Malcolms väg (småindustri och museiverksamhet) verkar genomförandet enligt illustrationen i referensplanen kunna fungera, även om parkeringsplatser kan behövas i större utsträckning. Fiskars museum bör höras i detta avseende.</p> <p>U 5.5. I detaljplanen ska områdets gamla värdefulla byggnadsbestånd förses med skyddsbezeichnungar i enlighet med gällande plan och gjorda inventeringar. Planbezeichnungar och bestämmelser gällande byggnader som anvisats skydd ska vid behov preciseras och kompletteras från förut.</p> <p>U 5.6. Platserna för nybyggnation ska på ett tämligen bindande sätt anges i planen och i fråga om nybyggnationen ska tillräckliga bestämmelser utfärdas om hur byggandet ska passa in i och anpassas till den värdefulla kulturmiljön och landskapet i varje delområde.</p>	<p>höjdläget för den högsta punkten på byggnadens vattentak.</p> <p>5.3. Storleken på och våningsytan för den byggplats som föreslås söder om Åkerraden har minskats betydligt så att det är möjligt att bevara äppelodlingen.</p> <p>5.4. Fiskars museum har hörts i planeringen av de områden som ansluter sig till museet. På området har anvisats två nya kvartersområden för bilplatser, vilka båda betjänar också kvarteren i anslutning till museet.</p> <p>5.5. Områdets gamla värdefulla byggnadsbestånd har försetts med skyddsbezeichnungar i enlighet med gällande plan och gjorda inventeringar.</p> <p>5.6. Platserna för nybyggnation har på ett tämligen bindande sätt angivits i planen och i fråga om nybyggnationen har bestämmelser utfärdats om hur byggandet ska passa in i och anpassas till områdets värdefulla kulturmiljö och landskap.</p>
U 6	Sydspetsens miljöhälsa 12.9.2018	<p>U 6.1. Det kan finnas förorenade markområden och byggnader på området eftersom det har funnits industri på området, vilket bör beaktas vid förverkligandet av planen.</p> <p>U 6.2. Eventuella livsmedelslokaler bör anslutas till kommunaltekniken.</p>	<p>6.1. För området har en historisk utredning och en plan för undersökning av förorenad mark (Sitowise 13.5.2019) samt en undersökning av markens föroreningsgrad (Sitowise 12.7.2019) gjorts. På basis av undersökningarna har eventuella förorenade markområden märkts ut på plankartan.</p> <p>6.2. Antecknas för kännedom. Området har kommunalteknik.</p>
U 7	Fiskars hembygdsför- ening r.f 7.9.2018	U 7.1. Föreningens mest betydande aktuella projekt är "Rädda Bässen" 2017–2019 som inbegriper byggande av ett museispår för Fiskars lilla lok och utvecklande av en lärmiljö som beskriver områdets industriella historia. Planens mål ska således, utöver kompletterande byggande, vara att bevara områdets industrihistoriska karaktär. Den gamla smedjan i närheten av museet lämpar	7.1. Museijärnvägens sträckning har tecknats i planen i enlighet med de planer som Fiskars museum har låtit göra upp. Planen gör det möjligt att placera lokstallet i den gamla smedjan som finns på fabriksområdet.

Nr	Myndighet	Utlåtande (sammandrag)	Bemötande
		<p>sig utmärkt som lokstall och utställningslokal, eftersom spåret redan på sin tid gick igenom den.</p> <p>Den utstakning av spåret som föreslås i referensplanen är för brant på de ställen där spåret går över ån. Däremot fungerar den sträckning som i stor utsträckning följer den ursprungliga utstakningen på åns norra sida. I båda ändorna av spåret ska det reserveras tillräckligt med utrymme för växlar och för loket att vända.</p> <p>U 7.2. I planen ska tillräckliga parkeringsområden för muséets personal och (äldre) besökare reserveras. Muséet har för närvarande ca 6 000 besökare per år och 5–15 anställda.</p> <p>U 7.3. Åkerraden har i tiderna bildat en enhetlig rad av byggnader. Ur den här raden har tre byggnader senare rivits. Av historiska skäl och för att bibehålla vägens ursprungliga karaktär är det motiverat att placera de två nya byggnaderna som presenteras i planen vid vägkanten i linje med den ursprungliga raden.</p> <p>U 7.4. En allmän bastu som betjänade brukets invånare har i tiderna funnits på den udde vid Fiskars å som nuförtiden går under namnet Inko-parken. Av historiska skäl bör man som alternativ förlägningsplats för den nya bastu som presenteras i planen undersöka denna ursprungliga plats.</p>	<p>7.2. I planen har anvisats två nya kvartersområden för bilplatser, vilka båda betjänar också kvarteren i anslutning till muséet. Museibesökarna betjänas dessutom av det utanför planområdet belägna allmänna parkeringsområdet i närheten av torget.</p> <p>7.3. Åkerradens gatuområde har försetts med en skyddsbezeichnung genom vilken man värnar om att vägområdets karaktär bevaras. I planförslaget har de nya byggplatser som anvisats längs gatan märkts indragna från väglinjen så att de inte täcker utsikten mot de gamla byggnaderna.</p> <p>7.4. K-kvartersområdet har avlägsnats från äppelodlingens område.</p>
U 8	Miljö- och byggnadsnämnd Byggnadstillsynen 12.9.2018 § 124	U 8.1. Inget att anmärka.	8.1. Antecknas för kännedom.
U 9	Miljöbyrå 5.11.2018	U 9.1. De skador eller åtminstone de risker för skador på den biologiska mångfalden och de ekologiska processerna som orsakas av det i markanvändningsschemat presenterade byggandet vid Malcolms väg skulle vara omfattande i förhållande till den samhälleliga nyttan. Under vägdragningen skulle en betydande del av en skyddad naturtyp som avses i 29 § i naturvårdslagen förstöras. Dessutom växer det på gatuplaneområdet minst fyra grova skogsalmar som kan ha en central betydelse med tanke på almkrönan som kräver särskilt skydd och almgallvecklaren som redan en gång har klassificerats som försvunnen i Finland (RE).	9.1. I planbeskrivningen har man utrett och presenterat hur den nya dragningen av Malcolms väg påverkar landområdet och levnadsförhållandena för almkrönan och almgallvecklaren som förekommer på skogsalmarna. En alternativ gatudragning har undersökts under planläggningsarbetet. Den preliminära kostnadskalkylen för gatudragningarna skiljde sig inte avsevärt från varandra. Utifrån jämförelsen bestämde man sig för (den ursprungliga) gatudragningen i enlighet med referensplanen. Orsaker till valet var att marken var mjuk vid den nya bron samt utvecklingen av KTY-kvarteret och ordnandet av trafiken till värmekraftverket och tröskhuset.

Nr	Myndighet	Utlåtande (sammandrag)	Bemötande
		<p>I planläggningen bör man överväga ett alternativ där det för tung trafik byggs en bro över Risslaån på det ställe där det tidigare gick en 20 kV (numera riven) kraftlinje över bäcken. Området är därför inte särskilt värdefullt med tanke på trädbeståndet och inte heller i övrigt som naturtyp.</p>	
U 10	Fiskars Byförening rf. 17.9.2018	<p>U 10.1. Den gamla äppelträdslunden ska bevaras som rekreations-/ parkområde. I sin nuvarande form betjänar den både byborna och turisterna som en "fortsättning på lekparken", som picknicksområde och som ett vackert grönområde i närheten av parkeringsplatsen och torget. Området är ett historiskt sett betydande rekreationsområde vid bruket.</p> <p>U 10.2. Man bör undvika att ålandskapet skymms av byggnader av något slag. Däremot borde stränderna längs Fiskars å och Risslaån röjas för att göra landskapet mera öppet. Vid röjningen längs åarna ska man dock komma ihåg den känsliga naturens behov, fiskarnas lekplatser och en tillräcklig mängd skuggiga ställen i de grunda vattnen.</p> <p>U 10.3. I stället för den "utsiktstunnel" som planeras på bryggeribyggnadens tak föreslås trappor från Åkerraden ner till bryggeriets gård.</p> <p>U 10.4. I fråga om tågbanans sträckning önskas att man överväger en förflyttning av banan från hörnet av bryggeribyggnaden längs den gamla tågbron till andra sidan ån så att den skulle gå över Laatupuus gårdsområde längs åstranden till den gamla smedjan.</p> <p>U 10.5. Det är oroande att det finns så få parkeringsplatser på bruksområdet. Parkeringsfrågan kan inte lösas inom ifrågasvarande planområde.</p> <p>U 10.6. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid användningen av tröskhuset och andra framtida evenemangsbyggnader samt förebyggandet av bullerstörningar. Decibelgränserna för utrymmena/tillställningarna ska vara tillräckligt låga.</p>	<p>10.1. Det kompletterande byggande som anvisats öster om lekplatsen i utkastfasen har avsevärt minskats och placeringen ändrats så att äppelträdslunden kan bevaras.</p> <p>10.2. Det har inte anvisats något nytt skymmande kompletterande byggande i ålandskapet någon annanstans än på den plats som i den nuvarande detaljplanen anvisas som fortsättning på Smedjan. I den nuvarande detaljplanen har det bostadskvarter som anvisats söder om Åkerraden strukits, vilket innebär att mera fri utsikt mot ån kvarstår.</p> <p>10.3. På bryggeribyggnadens tak på tredje våningen har anvisats kompletterande byggande. Byggnadsytan har tecknats med indragning mot Åkerraden. Den förbindelse över taket som föreslås i referensplanen har redan slopats. I planen anvisas ingen förbindelse från bryggeriets hörn, eftersom gården fungerar som lastningsområde för bryggeriet.</p> <p>10.4. Museijärnvägens sträckning har tecknats i planen i enlighet med de planer som Fiskars museum har låtit göra upp. Det är inte möjligt att flytta banan till åns södra sida genom Laatupuus område.</p> <p>10.5. I planen har det anvisats två nya kvartersområden för bilplatser där det är möjligt att placera sammanlagt cirka 90–100 bilplatser. Besökarna betjänas dessutom av det utanför planområdet belägna allmänna parkeringsområdet i närheten av torget. Området norr om anslutningen till Malcolms väg faller utanför planområdet.</p> <p>10.6. Om skyldigheten att anmäla tillfällig verksamhet som orsakar buller har föreskrivits i miljöskyddslagen (MSL 527/2014) 118 §.</p>
U 11	Tekniska nämnden 18.9.2018 § 123	<p>U 11.1. Museitågets bana skulle korsa gatunätet så sällan som möjligt och för tåget ska reserveras tillräckligt utrymme (trafiksäkerhet och underhåll).</p>	<p>11.1. Museijärnvägens sträckning har tecknats i planen i enlighet med de planer som Fiskars museum har låtit göra upp. Banan är planerad så att den korsar gatunätet så lite som möjligt.</p> <p>11.2. Antecknas för kännedom.</p>

Nr	Myndighet	Utlåtande (sammandrag)	Bemötande
		U 11.2. Innan planförslaget godkänns slutgiltigt, ska markanvändningsavtal ingås med sådana markägare, vilka erhållit betydande nytta till följd av planändringen.	
U12	Nylands NTM -central 14.9.2018	<p>U 12.1. Den nya anslutningen till Malcolms väg vid landsväg 104 utgör en förbättring i jämförelse med nuvarande vägförhållanden. Förverkligandet av den förutsätter att det vid den fortsatta planeringen av detaljplanen utarbetas mera detaljerade utkast med vägplans noggrannhet. Om dessa bör föras en arbetsförhandling före planens förslagsskede.</p> <p>När detaljplanen har preciserats ska områdets två gatuanslutningar förbättras i enlighet med NTM-centralens anvisningar och planeringen av anslutningarna ska göras i samarbete med NTM-centralen.</p> <p>U 12.2. Bygandet enligt referensplanen följer principerna i den gällande detaljplanen och ger goda utgångspunkter för en ändring av detaljplanen. Den värdefulla, historiskt mångskiktade och till sina funktioner mångsidiga miljön ställer ramvillkor för det kompletterande byggandet t.ex. i fråga om artikulation, byggnadsmaterial och färgsättning så att särdragen och värdena i den historiskt värdefulla miljön förblir igenkännbara.</p> <p>U 12.3. Det bör utredas hur den nya dragningen av Malcolms väg påverkar lundområdet och levnadsförhållandena för almkrömalen och almgallvecklaren som förekommer på skogsalmarna. På basis av utredningen bedöms om avgränsningen av det lundområde som ska bevaras kan ses över till den del som vägen förutsätter. Utredningarna och bedömningarna bör göras innan planen framskrider.</p> <p>Skyddet av det lundområde som ska bevaras kan sannolikt tryggas i detaljplanen genom en skyddsbezeichnung (S-1) utan ett beslut om avgränsning från NTM-centralen.</p> <p>U 12.4. På eventuella förorenade områden bör noggrannare undersökningar av markens föroreningsgrad utföras. På basis av undersökningarna bedöms om marken lämpar sig för områdets användningsändamål och om det finns behov av sanering av marken i området.</p> <p>U 12.5. NTM-centralen anser det vara bra att det i referensplanen finns planer på att bl.a. placera ut solfångare. Vid utarbetandet av planen är det bra att också i övrigt fästa uppmärksamhet vid att</p>	<p>12.1. Under beredningen av förslaget har en andra arbetsförhandling förts vid NTM-centralen 6.11.2018 och under denna har också trafiklösningarna diskuterades.</p> <p>12.2. I planen har bestämmelser om det kompletterande byggandets arkitektur och stadsbild antecknats.</p> <p>12.3. I planbeskrivningen har man utrett och presenterat hur den nya dragningen av Malcolms väg påverkar lundområdet och levnadsförhållandena för almkrömalen och almgallvecklaren som förekommer på skogsalmarna. För det lundområde som ska bevaras har en skyddsbezeichnung anvisats.</p> <p>12.4. För området har en historisk utredning och en plan för undersökning av förorenad mark (Sitowise 13.5.2019) samt en undersökning av markens föroreningsgrad (Sitowise 12.7.2019) gjorts. På basis av undersökningarna har eventuella förorenade markområden märkts ut på plankartan.</p> <p>12.5. Planen gör det möjligt att placera solfångare som är anpassade till stadsbilden t.ex. på knivfabrikens tak. I planen finns dock inga särskilda bestämmelser om energilösningarna, eftersom det i allmänhet är svårt att anpassa dessa till stadsbilden och det skyddade gamla byggnadsbeståndet.</p>

Nr	Myndighet	Utlåtande (sammandrag)	Bemötande
		minska helhetslösningens klimatkonsekvenser och samtidigt bedöma förutsättningarna för att ta temat till planbestämmelse-nivå.	
U 13	Raseborgs Energi	Inget utlåtande.	
U 14	Karis Telefon	Inget utlåtande.	
U 15	Elisa Oyj	Inget utlåtande.	
U 16	Telia Sonera Finland Oyj	Inget utlåtande.	
U 17	Raseborgs natur rf	Inget utlåtande.	
U 18	Raseborgs företagare	Inget utlåtande.	

Nr	Givare av respons	Åsikt (sammandrag)	Bemötande
A 1	A 9.9.2018	A 1.1. Placeringen av bastun / café Hövry (sidan 12 i referensplanen) är enligt vår åsikt inte bra, eftersom det nuvarande området med äppelträd är en fin och nödvändig del av brukets verksamhet som sådant. Området har använts bl.a. för barnens parksysslor och för evenemangen Kreativa verkstäder. Vi anser också att det är viktigt att Fiskars centrum inte byggs helt fullt, utan att man även lämnar kvar den här typen av friare områden för exempelvis vistelse, evenemang och lekar.	1.1. Det kompletterande byggande som i utkastfasen anvisats öster om lekplatsen har avsevärt minskats och placeringen ändrats så att äppelträdslunden kan bevaras.